

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

1 Inter gentiles connubia dicimus esse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

*Item Innocentius Papa Ruffi & Eusebio Episcopo
Macedonibus epist. 73. cap. 2.*

CAUSA XXVIII.

Quidam infidelis in conjugio positus ad fidem conversus est, uxor uero adhuc infidelis ab eo deserta. **Q**uestio I. **Q**uidam infidelis in uxorem accepit, qua mortuus est, & postea in fidem conversus. **Q**uestio II. **Q**uidam infidelis in uxorem accepit, qua mortuus est, & postea in fidem conversus.

QVÆSTIO I.

Quidam inter infideles conjugium non sit, multi autem dixerunt probatur. **A**ntem a Paulus: [Omne, quod non est ex fide, peccatum est.] Coniugium autem infidelium est ex fide: & ideo peccatum est. **N**on est conjugium, nisi inter infideles. **Q**uestio II. **Q**uidam infidelis in uxorem accepit, qua mortuus est, & postea in fidem conversus.

C. I. *Item Innocentius Papa Ruffi & Eusebio Episcopo
Macedonibus epist. 73. cap. 2.*

Non quidem non a erant admittendi in hæreditatis consortium, qui ex ea sunt cepti sunt, que ante baptismum fuit uxor: erantque appellandi vel naturales, vel spiritus, quia non est matrimonium legitimum (ut vobis videtur,) nisi illud, quod post baptismum affirmatur. **I**tem Dominus cum interrogaretur a Iudæis, si liceret dimittere uxorem, atque exponeret fieri non debere, addidit & [Quod Deus coniunxit, homo non separet.] Ac ne de his putetur esse locutus, qui post baptismum uxores fortuantur, meminere hoc & a Iudæis interrogatum, & Iudæis esse responsum. **Q**uæro, & sollicitus quæro, si una & eadem sit uxor eius, qui ante catechumenus, & postea fit fidelis, filiosque ex ea, cum esset catechumenus suscepit, & postea alios filios, cum fidelis, utrum sint fratres appellandi, an non habeant postea defuncto Patre, cum ceteris hereditate hæreditatis consortium, in quibus filiorum nomen regeneratio spiritualis creditur abstinuisse? **Q**uod cum ita sentire atque iudicare absurdum est, quæ (malum) ratio est hoc defendi, & vacua magis opinione jactari, quam aliqua auctoritate reprobari, cum non possit inter peccata deputari, quod lex precepit, & Deus injunxit?

- C. II.** *Item Innocentius Papa Ruffi & Eusebio Episcopo
Macedonibus epist. 73. cap. 2.*
- C. III.** *Item Innocentius Papa Ruffi & Eusebio Episcopo
Macedonibus epist. 73. cap. 2.*
- C. IV.** *Item Innocentius Papa Ruffi & Eusebio Episcopo
Macedonibus epist. 73. cap. 2.*

Vxor i legitima f societate conjuncta, sine ulla culpa relinquitur, si cum viro Christiano permanere noluerit. **N**on attenditur eo modo illam rectissime dimitti, si viro suo dicat: non ero uxor tua, nisi mihi de larcinio divitiis congeras, aut nisi solita lenocinia, in quibus nostram domum transigebas, etiam Christianum exerceas, aut si quid aliud vel facinorosum, vel flagitiosum in viro noverat, quo delectata, vel libidinem explebat, vel facilem victum habebas, vel etiam ornatum incedebas. **T**unc enim ille, cui uxor hæc dicit, si veraciter egit penitentiam & ab operibus mortuis, quando ad baptismum accessit, habetque in fundamento fidem, quæ h per dilectionem operatur, proculdubio plus tenebitur amore divinæ gratiæ, quam carnis luxuriæ: & membrum, quod cum scandalizaret, fortiter amputabit.

a Sup. dist. 26. deinde h. monogam. Euseb. l. 2. c. 29. Ivo p. 1. c. 29. Pann. l. 6. c. 96. b Matth. 19. c Euseb. l. 2. cap. 29. Ivo p. 1. c. 196. Pann. l. 6. c. 97. d Euseb. l. 2. c. 66. Ivo p. 1. c. 196. Pann. l. 6. c. 97. e r. Cor. 7. Ivo p. 1. c. 21. Pann. l. 6. c. 21. f Hab. 9. h Galat. 5.

quod amplius expedit consilio Apostoli... potest capere, provocatur. Hic autem, ubi de dimittendo, vel non dimittendo infidelis conjugio querit, utrumque quidem pariter licitum est per justitiam, quae coram Domino est, & ideo nihil horum Dominus prohibet: sed non utrumque expedit propter infirmitates hominum: & ideo id, quod non expedit, Apostolus prohibet, dante sibi Domino liberum prohibendi locum: quia neque, id, quod monet Apostolus, prohibet Dominus, neque id, quod prohibet Apostolus, jubet Dominus. Quod nisi ita esset, neque contra prohibitionem Domini Apostolus aliquid moneret, neque contra justificationem ejus aliquid prohiberet. Proinde in his duabus causis, una de dimittendo, vel non dimittendo, altera de infideli conjugio dimittendo, vel non dimittendo, aliquid simile invenitur in verbis Apostoli, & aliquid dissimile. Simile quidem, quod ibi dicit, b [preceptum Domini non habeo, consilium autem do.] & hic dicit: [ego dico, non Dominus.] Quale est enim, [preceptum Domini non habeo,] tale est, [non dicit Dominus:] & quale est, [consilium do.] tale est, [ego dico.] Illud autem dissimile est, quia de nubendo & non nubendo dici potest, hoc bene fieri, illud melius, quoniam utrumque expedit, minus unum est, magis aliud: at vero de conjugio infidelis dimittendo, vel non dimittendo, quoniam unum horum non expedit, aliud expedit, dici non oportet, qui dimittit, bene facit, & qui non dimittit, melius facit: sed dici oportet, non dimittat, quia est licet, non expedit. Si ergo possumus dicere, melius esse infidelem conjugem non dimittere, quamvis liceat & dimittere: quemadmodum recte dicimus melius esse, quod & licet, & expedit, quam id, quod licet, & non expedit. ¶ His de causis factum est, ut exponens Domini sermone, quem prolixum in monte habuit, ubi ventum est ad questionem de conjugibus dimittendis, vel non dimittendis, adhibitis etiam Apostolicis testimoniis dicerem, consilium esse Apostoli, non preceptum Domini, ubi ait: [Ceteris autem ego dico, non Dominus.] monens eos, qui haberent conjuges infideles, ut consentientes habitare facerent non dimitterent. Quod utique ideo monendum, non jubendum fuit, quia non tanto pondere prohibendi sunt homines facere licita, quamvis non expedian, quanto pondere prohibenda illicita. Si autem alicubi Apostolus etiam illa, quae jubenda sunt, monere dignatus est, hoc fecit parcendo infirmitati, non praedjudicando justitiae. Unde ipse s' dixit: g [Non ut confundam vos, haec scribo, sed ut filios meos charissimos moneo: quid habet questionis, ubi ait: b [Ego dico, non Dominus:] item, ubi ait: [Ecce ego Paulus dico vobis, quia circumcidamini, Christus vobis nihil proderit.] Numquid etiam hic dixit: Ego dico, non Dominus? Non sunt itaque ista similia: quia etiam illa, quae jubet Dominus, non est indignum, neque contrarium, si eadem monet Apostolus. Moneamus enim quos charos habemus, ut faciant Domini precepta vel iussa. Cum vero s' ait: [Ego dico, non Dominus:] satis ostendit, Dominum non prohibere quod ipse prohibebat. Prohibuisse autem Dominus, si esset illicitum, ergo secundum ea, quae supra diximus, multum quod veravimus, licitum erat per justitiam: sed etiam licitum non erat faciendum propter liberam benevolentiam. ¶ Tu s' vero, cui placet ita non licere, quod non verat Dominus, sed Apostolus, quemadmodum non licet, quod verat Dominus, cum exponere voluisses, quid tibi vellet, quod ait: [Ego dico, non Dominus.] cum alloqueretur fideles, quibus essent conjuges infideles, dixisti, quia Dominus iussit, ne conjugia sibi interdiverz relin-

gentibus, cum conspectus gentes gentilibus conperit conjuges. Ex quibus si non ambo crederent, sed unus, aut una infidelis cum fidele consentire habitare, nec prohiberi a Domino debuit infidelem dimittere, nec fidelem: ideo licet non prohiberi, quia justitia permittit a Romano ducere, & infidelis hominis fornicatio est major in eade: nec vera eius pudicitia cum conjugio dicitur potest, quia a omne, quod non est ex fide, peccatum est, quamvis veram habeat fidelis pudicitiam, etiam cum fidele conjugio, quae non habet veram. Ideo autem nec juberi debent fideles ab infidelibus separari, quia non contra justificationem Domini gentiles fuerunt ambo conjugii. Quoniam ergo ab infideli fideles ducere nec prohibet, nec jubet Dominus, ideo, ut non dicitur, Apostolus s' dicit, non Dominus, habens in se Spiritum Sanctum, in quo dare possit utile & fidele consilium. Unde cum dixisset de muliere, cujus vir mortuus esset: [Beatorum autem erit, si sic permanerit, fidelem consilium meum,] ne quis hoc consilium tanquam humanum, non divinum, contemnendum putaret, addidit: [Puto autem, quod & ego Spiritum Dei habeam.] Proinde intelligendum est, etiam ipsa, quae non a Domino jubentur, sed a sancto ejus famulo utiliter fideles, eodem Domino inspirante suaderi. Absit enim ut consilium catholicus dixerit, quod e suadet Spiritus Sanctus, non Dominum suadere, cum & ipse Dominus in se inseparabilia sunt opera Trinitatis. Dicitur tamen: d [De virginibus autem preceptum Domini non habeo, consilium autem do.] non ut hoc consilium a legem existimemus a Domino, cum consilium sequitur, & dicitur [tanquam misericordiam consecutus a Domino, ut fideles essem.] Secundum Deum ego dat fidele consilium in eo spiritu, de quo ait [puto autem, quod & ego Spiritum Dei habeam.] Veruntamen aliud est Domini jubentis imperium, aliud consilium secundum misericordiam charitatis, quae illi a Domino est inspirata, utque dicitur, fidele consilium. Aliud ubi facere non licet, hic autem licet: ita sane, ut ipsum licitum partem quidem expedit, partem vero non expedit. Expedit enim, quando non solum per justitiam, quae coram Domino est, permittitur, sed etiam hominibus nullum ex hoc impedimentum salutis infertur: vel cum dat consilium non solum ad Apostolum virginibus (unde preceptum Domini se non habere testatur) licet aliud facere, licet est, nobisc, & minus, quam continentiae, bonum tamen tenere scripturas: ipsa quoque licitum etiam expedit: quoniam in vestra & illicita rursus etiam expedit: sic expedit honestate nubendi, ut neminem impediatur ad saltem: quamvis magis expediat, magis quod honestum est, si virgo consilium, quod preceptum est, non compellit, arripet. Tunc autem non expedit illud, quod licitum est, quando permittitur quidem, sed per hoc minus potestatis alius offerit impedimentum salutis: sic est ad ead (sade jamdu loquimur) discessio fidelis conjugii, quia non prohibet Dominus precepto postulat consilio charitatis, quia infidelibus offert impedimentum salutis: non solum, quia perniciosissime scandalum occiderent viventes eis, a quibus dimittuntur, adulterium veritas colligan difficillime resolvuntur. Ideo licet, ubi id, quod licet, non expedit, non potest dici, si dicitur: infidelis, bene facit, si non dimiserit, melius & qui non dat nuptum, melius facit: quoniam illud preceptum Domini, quodquam compellitur sed etiam utrumque expedit, aliud minus, aliud amplius. Unde ad id,

a 1. Cor. 7. b 1. Corinib. 7. c al. aliud. d Ibid. cap. 20. Lib. 1. de serm. Domini, cap. 14. e 1. Corinib. 7. f al. sic. g 1. Corinib. 7. h Galat. 3. i al. ergo. k Ibid. cap. 21.

